

Eiropas Savienības
Padome

Briselē, 2021. gada 17. martā
(OR. en)

Starpiestāžu lieta:
2018/0331(COD)

14308/1/20
REV 1 ADD 1

CT 122
ENFOPOL 355
COTER 121
JAI 1135
CYBER 285
TELECOM 281
FREMP 149
AUDIO 70
DROIPEN 127
CODEC 1412
PARLNAT 147

PADOMES PASKAIDROJUMA RAKSTS

Temats:	Padomes nostāja pirmajā lasījumā, lai pieņemtu EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULU par vēršanos pret teroristiska satura izplatīšanu tiešsaistē
	– Padomes paskaidrojuma raksts
	– Padome pieņēmusi 2021. gada 16. martā

I. IEVADS

1. Komisija 2018. gada 12. septembrī iesniedza Padomei un Eiropas Parlamentam minēto priekšlikumu ¹ Regulai par to, kā novērst teroristiska satura izplatīšanu tiešsaistē. Juridiskais pamats ir Līguma par Eiropas Savienības darbību 114. pants (Tiesību aktu tuvināšana), un uz priekšlikumu attiecas parastā likumdošanas procedūra.
2. Padome ar 2018. gada 24. oktobra vēstules palīdzību apspriedās ar Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteju (EESK), un 2018. gada 12. decembrī EESK savas decembra plenārsēdes laikā sniedza atzinumu ² par priekšlikumu.
3. Padome 2018. gada 6. decembrī vienojās par vispārēju pieeju ³ attiecībā uz priekšlikumu par teroristisku saturu tiešsaistē, un parastās likumdošanas procedūras ietvaros tas bija pilnvarojums sarunām ar Eiropas Parlamentu.
4. Eiropas Datu aizsardzības uzraudzītājs 2019. gada 12. februārī nosūtīja Eiropas Parlamentam, Komisijai un Padomei "oficiālus komentārus" par regulas projektu ⁴. Tajā pašā dienā Eiropas Savienības Pamattiesību aģentūra, ievērojot Eiropas Parlamenta 2019. gada 6. februāra lūgumu, nāca klajā ar atzinumu par priekšlikumu ⁵.
5. Eiropas Parlaments 2019. gada 17. aprīlī pieņēma nostāju pirmajā lasījumā ⁶ par Komisijas priekšlikumu ar 155 grozījumiem Komisijas priekšlikumā (308 balsis "par", 204 "pret", 70 "atturas").

¹ 12129/18 + ADD 1-3.

² OV C 110, 22.3.2019., 67. lpp. (15729/19).

³ 15336/18.

⁴ Atsauce: 2018-0822 D2545 (WK 9232/2019).

⁵ FRA atzinums – 2/2019 (WK 9235/2019).

⁶ Sk. 8663/19 (informatīva piezīme no GIP.2 (Iestāžu attiecību direktorāts) Pastāvīgo pārstāvju komitejai, kurā izklāstīts Eiropas Parlamenta pirmā lasījuma iznākums); Parlamenta pilnvaras tika apstiprinātas 2019. gada 10. un 11. oktobra plenārsēdē.

6. Padome un Eiropas Parlaments 2019. gada oktobrī sāka sarunas, lai panāktu agrīnu otrā lasījuma vienošanos. 2020. gada 10. decembrī sarunas veiksmīgi noslēdzās, Eiropas Parlamentam un Padomei panākot provizorisku vienošanos par kompromisa tekstu.
7. Pastāvīgo pārstāvju komiteja (II) 2020. gada 16. decembrī analizēja un provizoriski apstiprināja galīgo kompromisa tekstu nolūkā panākt vienošanos ar Eiropas Parlamentu ⁷.
8. Eiropas Parlamenta Pilsoņu brīvību, tieslietu un iekšlietu komiteja (LIBE) kompromisu apstiprināja 2021. gada 11. janvārī. *LIBE* komitejas priekšsēdētājs 13. janvārī nosūtīja vēstuli Pastāvīgo pārstāvju komitejas (II) priekšsēdētājam, kurā informēja, ka, ja Padome Eiropas Parlamentam oficiāli nosūtīs savu nostāju, kā tā izklāstīta minētās vēstules pielikumā, viņš ieteiks Padomes nostāju – pēc tam, kad to būs pārbaudījuši juristi lingvisti, – Parlamenta plenārsēdē otrajā lasījumā pieņemt bez grozījumiem ⁸.

⁷ 12906/20.

⁸ Dok. 5634/21.

II. MĒRKIS

9. Regulā ir paredzēts skaidrs tiesiskais regulējums, kurā izklāstīti dalībvalstu un mitināšanas pakalpojumu sniedzēju pienākumi, ar mērķi vērsties pret ļaunprātīgu mitināšanas pakalpojumu izmantošanu teroristiska satura izplatīšanai tiešsaistē; regulējums garantē netraucētu digitālā vienotā tirgus darbību, vienlaikus nodrošinot uzticēšanos un drošību tiešsaistes vidē. Jo īpaši ar to tiecas nodrošināt skaidrību par pakalpojumu sniedzēju pienākumiem, proti, nodrošināt savu pakalpojumu drošību un ātri un efektīvi vērsties pret teroristisku saturu tiešsaistē, identificēt un izņemt to vai atspējot piekļuvi tam. Ar to tiek radīts jauns un efektīvs operatīvais instruments teroristiska satura izskaušanai, kurš dod iespēju izdot izņemšanas rīkojumus, kam ir pārrobežu ietekme. Papildu mērķis ir saglabāt aizsardzības pasākumus, lai nodrošinātu pamattiesību aizsardzību, tostarp vārda un informācijas brīvību atklātā un demokrātiskā sabiedrībā un darījumdarbības brīvību. Regulā ir paredzēts, ka teroristisks saturs ir jāizņem vēlākais vienas stundas laikā pēc izņemšanas rīkojuma saņemšanas, un ir izklāstīti tiešsaistes platformu pienākumi šāda satura izņemšanas nodrošināšanā. Papildus tiesiskās aizsardzības līdzekļiem, ko garantē tiesības uz efektīvu tiesību aizsardzību, regulā ir ieviesti vairāki aizsardzības un sūdzību izskatīšanas mehānismi.
10. Katras dalībvalsts kompetentā(s) iestāde(s) var izdot izņemšanas rīkojumu jebkuram mitināšanas pakalpojumu sniedzējam, kas piedāvā pakalpojumus Eiropas Savienībā. Kompetentajai(ām) iestādei(ēm) dalībvalstī, kurā ir pakalpojumu sniedzēja galvenais iedibinājums, būs tiesības (un pēc mitināšanas pakalpojumu sniedzēja vai satura nodrošinātāja pieprasījuma – pienākums) pārbaudīt izņemšanas rīkojumu, lai noteiktu, vai izņemšanas rīkojums smagi vai klaji nepārkāpj šo regulu un vai tas nav saistīts ar Eiropas Savienības Pamattiesību hartā noteikto pamattiesību neievērošanu. Dalībvalstīm būtu jāpieņem noteikumi attiecībā uz sodiem par pienākumu neizpildi, cita starpā, ņemot vērā neizpildes būtību un attiecīgā uzņēmuma lielumu.

III. PADOMES PIRMĀ LASĪJUMA NOSTĀJAS ANALĪZE

VISPĀRĪGA INFORMĀCIJA

11. Eiropas Parlaments un Padome risināja sarunas ar mērķi panākt vienošanos otrajā lasījumā, pamatojoties uz Padomes nostāju pirmajā lasījumā, kuru Parlaments pēc būtības varētu apstiprināt. Padomes pirmā lasījuma nostājas teksts attiecībā uz Regulu par to, kā novērst teroristiska satura izplatīšanu tiešsaistē, pilnībā atbilst kompromisam, kas ar Eiropas Komisijas palīdzību panākts starp abiem likumdevējiem.

GALVENO JAUTĀJUMU KOPSAVILKUMS

12. Pēc Eiropas Parlamenta lūguma regulas nosaukums tika mainīts uz "Regula par vēršanos pret [...] teroristiska satura izplatīšanu tiešsaistē".
13. "Teroristiska satura" definīcija atbilst attiecīgu nodarījumu definīcijām Direktīvā par terorisma apkarošanu ⁹. Attiecībā uz piemērošanas jomu Padomes nostāja pirmajā lasījumā attiecas uz saturu, ko izplata sabiedrībai, t. i., potenciāli neierobežotam cilvēku skaitam. Par teroristisku saturu nebūtu jāuzskata tāds saturs, ko izplata izglītības, žurnālistikas, mākslas vai pētniecības nolūkos vai pret teroristisku darbību vērstas informētības veicināšanas nolūkā. Tas aptver arī tādu saturu, kas pauž polemiskus vai strīdīgus uzskatus publiskās debatēs par sensitīviem politiskiem jautājumiem. Izplatīšanas patieso nolūku nosaka novērtējumā. Ir arī precizēts, ka šī regula nemaina pienākumu respektēt tiesības, brīvības un principus, kas minēti LES 6. pantā, un to piemēro, neskarot pamatprincipus, kas attiecas uz vārda un informācijas brīvību, tostarp mediju brīvību un plurālismu.

⁹ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2017/541 (2017. gada 15. marts) par terorisma apkarošanu un ar ko aizstāj Padomes Pamatlēmumu 2002/475/TI un groza Padomes Lēmumu 2005/671/TI (OV L 88, 31.3.2017., 6. lpp.).

14. Mitināšanas pakalpojumu sniedzēji veic atbilstošas, saprātīgas un samērīgas darbības, lai efektīvi vērstos pret savu pakalpojumu ļaunprātīgu izmantošanu teroristiska satura izplatīšanai tiešsaistē. Ja mitināšanas pakalpojumu sniedzēju pakalpojumi tiek pakļauti teroristiska satura riskam, tiem būs jāveic konkrēti pasākumi, lai aizsargātu savus pakalpojumus pret šāda satura izplatīšanu. Tekstā, par kuru panākta vienošanās, trīs panti – 3. pants (Rūpības pienākumi), 6. pants (Proaktīvi pasākumi) un 9. pants (Ar proaktīvu pasākumu izmantošanu un īstenošanu saistītie aizsardzības pasākumi) – ir apvienoti vienā: "Konkrēti pasākumi". Minēto pasākumu izvēle ir atsevišķu mitināšanas pakalpojumu sniedzēju ziņā. Padomes nostājā pirmajā lasījumā ir skaidri norādīts, ka mitināšanas pakalpojumu sniedzējs var izmantot dažādus pasākumus, lai vērstos pret teroristiska satura izplatīšanu, tostarp automatizētus pasākumus, kurus var pielāgot mitināšanas pakalpojumu sniedzēja spējām un piedāvāto pakalpojumu būtībai. Ja kompetentā iestāde uzskata, ka ieviestie konkrētie pasākumi nav pietiekami, lai novērstu riskus, tā varēs prasīt, lai tiek pieņemti papildu piemēroti, efektīvi un samērīgi konkrētie pasākumi. Tomēr prasībai īstenot šādus papildu konkrētos pasākumus nevajadzētu radīt vispārēju pienākumu pārraudzīt vai iesaistīties aktīvā faktu meklēšanā Direktīvas 2000/31/EK ¹⁰ 15. panta 1. punkta nozīmē, ne arī pienākumu izmantot automatizētus rīkus. Lai nodrošinātu pārredzamību, mitināšanas pakalpojumu sniedzējiem būs jāpublicē gada pārredzamības ziņojumi par darbībām, kas veiktas pret teroristiska satura izplatīšanu.
15. Ieviešot pārbaudes procedūru, ir nostiprināta uzņēmējas dalībvalsts loma tādu izņemšanas rīkojumu jomā, kam ir pārrobežu ietekme: tās dalībvalsts kompetentā iestāde, kurā ir mitināšanas pakalpojumu sniedzēja galvenais iedibinājums vai juridiskais pārstāvis, var pēc savas iniciatīvas pārbaudīt izņemšanas rīkojumu, ko izdevušas citas dalībvalsts kompetentās iestādes, lai noteiktu, vai tas smagi vai klaji nepārkāpj vai pārkāpj šo regulu vai Eiropas Savienības Pamattiesību hartā noteiktās pamattiesības. Pēc mitināšanas pakalpojumu sniedzēja vai satura nodrošinātāja motivēta pieprasījuma uzņēmējai dalībvalstij ir pienākums rūpīgi pārbaudīt, vai šāds pārkāpums ir noticis.

¹⁰ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2000/31/EK (2000. gada 8. jūnijs) par dažiem informācijas sabiedrības pakalpojumu tiesiskiem aspektiem, jo īpaši elektronisko tirdzniecību, iekšējā tirgū (Direktīva par elektronisko tirdzniecību) (OV L 178, 17.7.2000., 1. lpp.).

16. Izņemot pienācīgi pamatotos ārkārtējos gadījumos, tiem mitināšanas pakalpojumu sniedzējiem, kas iepriekš nav saņēmuši izņemšanas rīkojumu no minētās iestādes, 12 stundas iepriekš būtu jāsaņem paziņojums, kurā ietverta informācija par piemērojamām procedūrām un termiņiem, jo īpaši tādēļ, lai atvieglinātu slogu maziem un vidējiem uzņēmumiem (MVU).
17. Pants par signālziņām – mehānismu mitināšanas pakalpojumu sniedzēju brīdināšanai par teroristisku saturu, lai pakalpojumu sniedzējs varētu brīvprātīgi izvērtēt atbilstību saviem noteikumiem, – ir svītrots, bet apsvērumā ir paskaidrots, ka signālziņas joprojām paliek dalībvalstu un Eiropola rīcībā.
18. Teroristisks saturs, kas izņemšanas rīkojuma vai konkrētu pasākumu rezultātā ir izņemts vai kam ir atspējota piekļuve, ir jā saglabā sešus mēnešus pēc izņemšanas vai atspējošanas; šo laikposmu var pagarināt, ja tas vajadzīgs un cik ilgi tas vajadzīgs saistībā ar izskatīšanu.
19. Dalībvalstis pieņem noteikumus par sodiem, kas piemērojami par šīs regulas pārkāpumiem, ko izdara mitināšanas pakalpojumu sniedzēji. Sodi varētu izpausties dažādos veidos, tostarp kā oficiāli brīdinājumi maznozīmīgu pārkāpumu gadījumos vai kā finansiāli sodi saistībā ar smagākiem pārkāpumiem. Padomes nostājā pirmajā lasījumā ir izklāstīts, par kādiem pārkāpumiem ir uzliekami sodi un kādi apstākļi ir svarīgi šādu sodu veida un līmeņa noteikšanai. Ja mitināšanas pakalpojumu sniedzēji sistemātiski vai pastāvīgi neievēro noteikumu, ka vienas stundas laikā jāizņem teroristisks saturs vai jāatspējo piekļuve tam, tos varētu sodīt ar naudassodu apjomā līdz 4 % no kopējā gada apgrozījuma.

IV. SECINĀJUMS

20. Padomes nostāja pilnībā atspoguļo kompromisu, kas tika panākts Eiropas Parlamenta un Padomes sarunās, kuras sekmēja Komisija. Šis kompromiss ir apstiprināts Eiropas Parlamenta *LIBE* komitejas priekšsēdētāja 2021. gada 13. janvāra vēstulē Pastāvīgo pārstāvju komitejas (II) priekšsēdētājam.